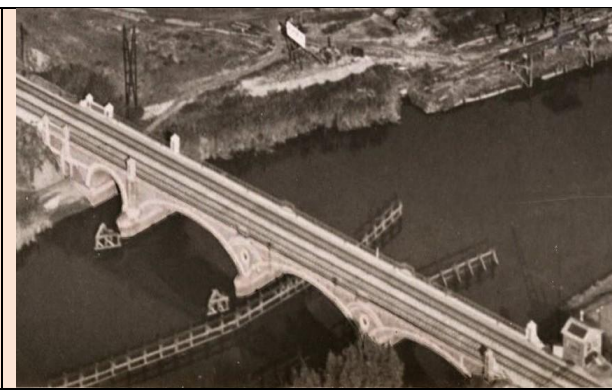

DE 'LIJN VAN WAARLOOS' ANTWERPEN-ZUID – WAARLOOS – MECHELEN/MUIZEN

A. – DE MOEIZAME REALISATIE VAN DE LIJN VAN WAARLOOS (1890 – 1907)

Aanvullingen

Versie 2025 12 04

	SPOREN NAAR ANTWERPEN-ZUID ===== STUDIE OVER HET VROEGERE STATION ANTWERPEN-ZUID, DE VERDWENEN EN DE NIET-GEREALISEERDE SPOORLIJNEN TEN ZUIDEN VAN ANTWERPEN <i>Paul Jacops & Jef Van Olmen</i>	
DE 'LIJN VAN WAARLOOS' ANTWERPEN-ZUID – WAARLOOS – MECHELEN/MUIZEN A. - DE MOEIZAME REALISATIE VAN DE LIJN VAN WAARLOOS (1890 – 1907)		

– Aanvullingen

Aanvullingen bij de versie 2025 01 27

*Research: Paul Jacops & Jef Van Olmen
Redactie: Jef Van Olmen*

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacops & Jef Van Olmen.

DE 'LIJN VAN WAARLOOS' ANTWERPEN-ZUID – WAARLOOS – MECHELEN/MUIZEN

A. – DE MOEIZAME REALISATIE VAN DE LIJN VAN WAARLOOS (1890 – 1907)

Aanvullingen

Versie 2025 12 04

Voetnota toevoegen in hoofdstuk A van het deel over de lijn van Waarloos, op blz. A-6

Opmerking:

Uiteindelijk werden de uitwijksporen in Waarloos wél aangelegd. De halte Waarloos kreeg een ontvangstgebouw en een laad- en losplaats (goederenkoer). De zijsporen naast lijn 25 in Hove werden begin jaren dertig verwijderd tijdens de elektrificatie van de lijn en de aanleg van de nieuwe 'trage lijn', de latere lijn 27.

Toevoegen in hoofdstuk A van het deel over de lijn van Waarloos, achter blz. A-14

Enkele krantenartikels die betrekking hebben op de bouw van de lijn van Waarloos (1904 – 1905)

Het Handelsblad, 12 januari 1904

De spoorweg Antwerpen-Zuid – Mechelen

De brug op de Nethe te Waalhem, die morgen wordt aanbesteed, voor de spoorbaan Antwerpen-Zuid – Mechelen, zal gedeeltelijk in metselwerk gemaakt worden, doch zij zal een ijzeren gedeelte hebben dat

opengedraaid kan worden voor het doorlaten der schepen. De onderneming bevat in zich ook het maken van een sluiske en het uitbaggeren der rivier, het alles geschat op 391.000 fr.

Het Nieuws van den Dag, 30 oktober 1904

Waelhem - ongeluk

Een jammerlijk ongeluk gebeurde donderdag nacht rond 1 uur op de Nethe, tusschen Duffel en Waelhem, waar thans dag en nacht gewerkt wordt aan 't bouwen eener nieuwe brug voor de ijzerenweg Brussel – Antwerpen-Zuid. Men heeft daar eene smalle planken brug over de rivier gelegd voor het vervoer van den zavel die uitgegraven wordt. Met over dit

brugje een kruiwagen te voeren is een der werklieden in de Nethe gevallen. De ongelukkige verdronk vooraleer de andere werklieden wisten wat er gebeurd was. Eerst vrijdag namiddag heeft men het lijk opgevischt. Het slachtoffer heette Cornelis Bonjean en woonde te Mechelen.

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacobs & Jef Van Olmen.

DE 'LIJN VAN WAARLOOS' ANTWERPEN-ZUID – WAARLOOS – MECHELEN/MUIZEN

A. – DE MOEIZAME REALISATIE VAN DE LIJN VAN WAARLOOS (1890 – 1907)

Aanvullingen

Versie 2025 12 04

Het Laatste Nieuws, 6 december 1904

Het nieuwe spoor Antwerpen-Zuid – Brussel-Noord

Er zijn ongeveer 7000 werklieden aan den arbeid om 't nieuwe spoor te leggen dat Antwerpen-Zuid met Brussel-Noord moet verbinden. Het spoor ligt er tusschen Antwerpen en Wilryck en anderszijds tusschen Neckerspoel en Schaarbeek. De viaducs van Contich zullen nog al vertraging verwekken daar er zes moeten gebouwd worden waarvan er slechts vier voltooid zijn en twee die eerst in aanbesteding zijn gelegd. De brug over de Nethe, die 7 tot 8 meters hoogte bereikt en die werd aanbesteed voor 308.000 fr is verre gevorderd. Alles is in gereedheid

gebracht om de lijn te beginnen tusschen de Nethe en Mechelen. Te Neckerspoel zal ook een viaduc worden gebouwd. Eens 't spoor afgemaakt zullen geene koopwarentreinen meer door de hal van Mechelen rijden. De treinen uit Antwerpen zullen vooraleer Mechelen te bereiken over de Dyle rijden op twee vaste bruggen en van Mechelen tot Brussel zullen al de doorgangen en barreelen gesloten worden. Verkeerswegen zullen boven en onder de sporen worden aangelegd.

Le Vingtième Siècle, 21 december 1904

A Waelhem – émouvant sauvetage

De notre correspondant, le 19. Un accident mortel a failli se produire lundi matin aux chantiers du nouveau pont du chemin de fer que l'on construit actuellement sur le Nèthe, à Waelhem. En conduisant une brouette chargée de décombres sur un étroite passerelle provisoire jetée sur la rivière, un des ouvriers, nommé Blomme, entraîné par le poids de sa charge, a glissé et est tombé dans la rivière. Entraîné par le courant très

rapide, il allait infailliblement périr, quand un de ses compagnons de travail, quoique ne sachant pas nager, se lança à son secours et parvint à repêcher le malheureux Blomme, qu'on put rappeler à la vie. Il n'est toutefois pas encore hors de danger, et on a dû le transporter à son domicile.

DE 'LIJN VAN WAARLOOS' ANTWERPEN-ZUID – WAARLOOS – MECHELEN/MUIZEN

A. – DE MOEIZAME REALISATIE VAN DE LIJN VAN WAARLOOS (1890 – 1907)

Aanvullingen

Versie 2025 12 04

Het Laatste Nieuws, 6 april 1905

Schip gezonken te Waelhem

Maandagnamiddag vaarde een schip, geladen met grint (kleine steentjes) stroomopwaarts de Nethe op, toen het de Waelhemsche brug voorbij was, brak de ring waaraan de koorden vast zijn gemaakt en het schip werd medegesleept door den stroom die zeer hevig was. In zijn dolle vaart verbrijzelde het de ijsbrekers die voor de brug zijn geplaatst om zich dan te werpen op het metselwerk der brug: de schok veroorzaakte verscheidene gaten in het schip dat onmiddellijk zonk. De sleepboten die het schip voort

hadden getrokken, kwamen bij en hielden het zooveel mogelijk boven om toe te laten dat de schipper zich met zijne familie kon redden. Eenig kleedsel kon mede gered worden, doch het schip zonk alvorens de meubeltjes konden aan wal gebracht worden. Het schip heet Alvin en hoort toe aan M. Beukelaars van Klein-Willebroeck; de grint moest dienen voor het fort van Kathelijne-Waver. Schip en inhoud zijn verzekerd.

L'Etoile Belge, 15 december 1905

De Malines à Anvers

(...) Reprenons maintenant le ligne à marchandises que nous avons abandonnée près de la gare de Muysen, aux abords de laquelle elle passe au-dessus de la ligne de Louvain, puis franchit la Dyle et la route d'Heyst-op-den-Berg. Elle passe ensuite sous la ligne à voyageurs et se dirige vers Waelhem en franchissant, toujours sans passage à niveau, la route de Bréda. A l'approche du fort de Waelhem, elle franchit deux simples chemins de campagne, la Keukestraat et la Zandstraat, à l'aide de deux viaducs, à quatre arches chacun, de 9 mètres environ d'ouverture.

Ce serait évidemment du gaspillage, si pareil luxe de maçonnerie n'était justifié par des raisons militaires : les ouvrages ont été exigés tels quels par le génie, à cause de proximité du fort. Pour passer la Nèthe, on a construit à Waelhem on pont à trois arches, exactement semblable à celui de Duffel, avec la passerelle à piétons en moins, toutefois.

Au-delà, vers Anvers, les travaux sont également fort avancés. Pour éviter les passages à niveau, la voie est surélevée partout, sauf cependant dans la section de Contich, où elle est, au contraire, en tranchée, car le terrain s'élève à l'approche du village. C'est de la tranchée de Contich que l'on a extrait la plupart des terres ayant servi aux remblais entre Malines et Anvers. C'est aussi dans cette tranchée, nos lecteurs le savent, que l'on a découvert récemment deux puits très anciens, semblables aux puits d'époque anté-romaine trouvés aux environs immédiats de Tongres, et explorés par un archéologue de cette ville, M. Huybrigts, qui les a décrits dans la bulletin de la Société scientifique du Limbourg. Les adjudications de travaux se succèdent assez régulièrement. Il y en aura une le 27 décembre pour l'établissement à Wilryck d'un raccordement entre la ligne en construction d'Anvers-Sud à Malines et celle en exploitation d'Hoboken à Vieux-Dieu. (...)

Toevoegen in hoofdstuk A van het deel over de lijn van Waarloos, achter blz. A-15

Voornaamste kenmerken van de lijn van Waarloos

Afstanden van de lijn van Waarloos (bron: Ordre de Service nr. 6 van 22 maart 1907 en eigen berekeningen – afgeronde cijfers):

- van Antwerpen-Zuid tot Mechelen (hoofdstation): 22,9 km;
- van Antwerpen-Zuid tot de halte Waarloos: 12,2 km;
- van de halte Waarloos tot het station Mechelen-Nekkerspoel: 9,2 km;
- van de halte Waarloos tot Mechelen (hoofdstation): 10,7 km;
- van de brug van de fortenlijn over de lijn van Waarloos in Wilrijk tot de halte Waarloos: 8,2 km;
- van Antwerpen-Zuid tot de vertakking Vrouwvliet: 20,0 km;
- van de halte Waarloos tot de vertakking Vrouwvliet: 7,8 km.

Bruggen en overwegen

Bij de opening van de spoorlijn waren er alleen bruggen, geen overwegen. Van Antwerpen-Zuid tot aan de vertakking Vrouwvliet (zie kaartje hieronder) waren er 31 bruggen over een afstand van ongeveer 20 km. De gemiddelde afstand tussen twee bruggen bedroeg ongeveer 660 m, alle types van ongelijkgrondse kruisingen meegerekend (over- en onderbruggingen van wegen en spoorlijnen, één voetgangersbrug en één brug over de Nete). Van 1926 tot 1936 – opheffing van het lijngedeelte tussen Antwerpen-Zuid en het spoorwegknooppunt Wilrijk – bestond er één overweg, deze met de Jan Van Rijswijcklaan in Antwerpen.

Verbindingen met andere spoorlijnen

De lijn van Waarloos was in Wilrijk verbonden met de fortenlijn (spoorwegknooppunt Wilrijk), in Kontich met de lijn Oude-God – Kontich-Dorp – Boom en in Sint-Katelijne-Waver met de rest van het spoorwegnet (spoorwegknooppunt Sint-Katelijne-Waver).

Andere kenmerken

De lijn van Waarloos was ontworpen voor een zeer druk goederen- en reizigersverkeer. Er waren oorspronkelijk 8 blokposten, van Blok 1 aan de vertakking Antwerpen-Zuid tot Blok 8 aan de vertakking Vrouwvliet. De spoorlijn was ingedeeld in 7 secties (blokken). Dat maakte een snelle treinopvolging mogelijk, waardoor de spoorlijn een hoge capaciteit had. De lijn had slechts enkele ruime bogen en praktisch geen hellingen (maximum 3 ‰). De treinen konden dus

A. – DE MOEIZAME REALISATIE VAN DE LIJN VAN WAARLOOS (1890 – 1907)

Versie 2025 12 04

Vers Schaarbeek et Bruxelles-Nord

Malines

Malines (Nokenshoel)

Bif. Vrouwvliet

Muisen

Warloos

Contich (Nir)

Contich (Kaz)

Vieux-Diru

Wers Liere

bif. du bloc 3

bif. vers Boorn

bif. du bloc 2

bif. Est du bloc 3

bif. du bloc 2

bif. Ouest du triangle de V. Dieu

bif. du triangle de Mortsel

Mortsel

bif. Nord du triangle de Mortsel

bif. Sud du triangle de Mortsel

Anvers (Sud)

Berchem

vers Anvers (Central)

vers Borgerhout

bif. de Mortsel

vers Liere

vers Louvain

*De lijn van Waarloos tussen Antwerpen-Zuid en Mechelen / Muizen en de verbindingen met andere spoorlijnen.
Kaartje: Lignes de la Belgique – Carnet de Marches-types, 1915 (bewerkt).*